

קטעי הקראה:

מתוך "מן המדבר והלבנון" / עשהאל לובוצקי, מ"מ בגולני שכתב על פציעתו ועל תהליך השיקום.

"יצאנו באור יום, בשעה 05:30 בטור של טנקים. ברכב האכזרית שלי היינו שלושה: אורי זמיר הנהג, אוהד פרץ המקלען ואני, מפקד הכלי. שמעתי בקשר כי איציק המ"מ מהשריון שהוביל את השיירה מבקש אישור לחצות את הציר ולהיכנס לפאתי הכפר עייתרון. הכרתי את נתיב התנועה מהמפה, אך התקשיתי לזהות את הציר ואת המרחב מתוך האכזרית. החלטתי לפתוח את המדף ולהוציא את ראשי החוצה. איזנתי את רגלי על המושב והתמתחתי מעלה תוך שאני דוחף את פתח המדף הכבד החוצה. אויר הקיץ היבש היכה בפני. נזכרתי מיד בסכה וניסיתי למקם אותנו על המפה שזכרתי בראשי. התבוננתי במרחב וניסיתי לזהות את המשך התנועה. לפתע זיהיתי מלפנים הבזק אור מרחוק ובעקבותיו מעין כדור אש הנע במהירות לכיוונינו.

לא הספקתי להכניס את ראשי. הכל זז. רעש אדיר וגל חום. נפגענו.

טיל נ"ט פגע באכזרית שלי. בדיוק בתא המפקד. חדר פנימה בהדף אדיר. האכזרית התדרדרה שמאלה בחוסר שליטה עד שנבלמה. הייתי עם מדף פתוח. עמדתי על המושב. חשתי כאב לא מוכר, שלא הצלחתי למקם. פקחתי את עיני המפויחות, והסתכלתי אל המושב עליו עמדתי. ראיתי במטושטש את הנעל הימנית שכובה על המושב. אני ממקד את מבטי. משענת הכסא מרוסקת. האפוד גם הוא מרוטש.

הרגליים שלי נפגעו.

... המלחמה בלבנון הסתיימה מבחינתי. ידעתי שבמערכה זו, מלחמת לבנון השנייה כבר לא אחזור להילחם. אולם עתה נכונה לי מלחמה חדשה בחזית שונה. לא עוד מלחמה מול אויב מוגדר, מחבלי החמאס או מחבלי חיזבאללה, אלא המלחמה לחיים: להחלים מהפציעה, להתגבר על הזיהומים, לעבור בשלום את הניתוחים ואת הטיפולים, להתמודד עם הכאב, ללמוד מחדש ללכת.

לשוב לחיים."

טור אישי: "הכי אחי" / רועי מירון

"בחלומות הכי הזויים שלי, לא חלמתי שאהפוך למפקד. מפקד?! לא חשבתי שאי פעם אגיע לפיקוד, אבל כנראה לא יכולתי להישאר חייל רגיל, כזה שמקבל פקודות. שנה וחצי אחרי המסלול, אברהם ואני שוב נפגשים. אותו הטנק, אותם מדים, בסצנה שונה לחלוטין. הפעם זה לא אימון, הפעם זה דרום לבנון, ואני הוא מפקד הטנק. שישה אנשים בחדר זה סוויטה לעומת ארבעה אנשים בטנק, עם מנות קרב ובלי שירותים. שם, אתה באמת מבין מה זה שהחיים של החבר שלך מונחים אצלך בידיים.

כמה שלא ידברו איתך, יסבירו לך ויתרגלו אותך, שום דבר בעצם לא מכין אותך לרגע הראשון שיוורים עליך אש חיה באמת. מי שלא חווה את זה לא יבין לעולם על מה מדובר. אתה מרוכז בעצמך באופן קיצוני, זה רגע קצר. אתה משותק מפחד ומרגיש כל תא אצלך בגוף.

ברגע שיצאתי מזה, פתאום הבנתי שאני לא לבד, שרעדו יחד איתי עוד כמה חברים בטנק. המחשבה מתחדדת, האדרנלין מציף את הגוף וכל נשימה מקבלת משמעות. פתאום שני החיילים הנוספים שהיו איתי, אומרים לי שאברהם מחוץ לטנק. לעולם לא אשכח את הרגע הזה. רגע שנמשך לנצח.

נזכרתי בפעם הראשונה שראיתי את אברהם, במסע הראשון שהוא נשא אותי על גבו בלי לומר מילה, בחיוך המבויש שלו. נזכרתי באהבה הראשונה שהייתה לו, תמי, איך היה נוסע בשבילה שלוש שעות וחצי מעפולה לבאר שבע. נזכרתי איך שסיפר על אמא שלו, שעובדת שעות נוספות במתפרה כדי שיהיה להם יותר כסף, על האחיות הקטנות שלו, שהיו שולחות לו כל שבוע מכתב וציור. דמיינתי את עצמי בלעדיו. פתאום אתה מבין עד כמה אתה קשור. עד כמה אנשים זרים לך הופכים להיות חלק ממך. עד כמה הקיום שלך תלוי בהם. מדהים עד כמה מצבים קיצוניים בחיים שלך, גורמים לך לשנות את כל גישתך אליהם. המבטים ששלושתנו החלפנו בינינו אמרו הכול. לא רק אני חשבתי על אברהם.

בהפוגה שנמשכה כמה שניות שמעתי את אברהם צועק לי מבחוץ. לא חשבתי פעמיים. באותו רגע לא היה הבדל בינינו. החיים שלו והחיים שלי נראו לי בדיוק אותו הדבר. היינו כאחד. שלושתנו קפצנו וירינו כמו משוגעים, צרחנו מתוך פחד וטירוף לאברהם שיעלה מאחור. הרגשתי את הנשימות שלו כשהוא עלה לטנק. הרגשתי כמו אדם שגילה את עצמו מחדש, שלם, מלא ורב-עוצמה. אחרי שהסתיים האירוע, הכול השתחרר החוצה. עמדנו ארבעתנו בשקט, בוכים, מתנשפים, מחובקים. אף פעם לא היה חיבוק כזה חזק. אמיתי. הבכי התחלף לאט לאט בצחוק ובשאגות אדירות של אנשים ששמחים להיות בחיים. ביחד. ערבים זה לזה.

טעם של החמצה

היום אנחנו לא בקשר. הזמן עשה את שלו, וכל אחד פנה לכיוון אחר בחיים. אחד עזב לניו-יורק לנהל חברת היי-טק. השני עדיין לומד באוניברסיטה. אברהם ותמי התחתנו לא מזמן והזמינו אותנו לחתונה. את ארבעתנו. המפגש הזה שימח בדיוק באותה המידה שהכאיב. הוא השאיר טעם של החמצה, של געגוע לרגע העצום שהיה אז, להרגשה שלא הרגשתי מאז, אף פעם. רגע אחד טהור של חיבור. של ערבות הדדית..."

יצחק שדה | מייסד ומפקד הפלמ"ח

"הגבורה אינה פסגה. היא דרך העפלה, דרך שאין בה קפיצות. גם בה, ככל דרך יש הסתעפויות עיתים ההסתעפות מוליכה למטה. דרך הגבורה הצרופה. היא זו המוליכה כל הזמן בכיוון אחד – אל ראש ההר. ננסה איפא, להאיר לעצמנו את הדרך, כי יש בה סכנת ירידה וטעויות. נקדים ונאמר: היסוד שבגבורה אינו האומץ, אלא הנכונות להקרבה עצמית. לאומץ שבגבורה יכול להגיע גם האיש המפחד, אם חזקה בו נכונות ההקרבה הגבורה האמיתית מתגלה גם בחולין של יום יום. אנו רגילים לייחס את מושג הגבורה לצבאיות מסיבה מובנת: מהלוחם נדרשת הסכמה למפרע להקרבה מקסימלית, לקרבן חיים. אך אין זו הדרך היחידה. אפשר זו דרך המלך של הגבורה. אולם למעלה מוליכים אלפי שבילים. הגבורה היא קודם כל מידה מוסרית. הגבורה שהיא הקרבה, אינה אכזרית ביסודה. היא אינה המתאכזרת. זו היא. הצורה הנעלה ביותר של השרות. ביסודה היא אהבת הזולת."

דברי שר הביטחון בוגי יעלון בערב הוקרה לפצועי צוק איתן:

הגעתי לכאן הערב, בשמה של מדינת ישראל שעל חיי אזרחיה לחמתם, הקרבתם וניצחתם. הגעתי לכאן הערב כנציגה של חברה שלמה שמבקשת לומר לכם תודה. הגעתי לכאן הערב כדי

להוקיר אתכם על המערכה בה השתתפתם, אך לא פחות מכך לחזק את ידיכם במערכה בה אתם משתתפים כעת.

מערכה בה אין לי ספק שתנצחו, כל אחד בדרכו, בזכות נחישות, דבקות במטרה, כוח רצון ומסירות שלכם, של משפחתכם, החברים וכל מי שמלווה אתכם. מערכה בה נלווה אתכם בדרככם חזרה אל חיים של עשייה ויצירה, אל ניצחון הרוח.

במהלך מבצע 'צוק איתן' ואחריו פגשתי ופוגש רבים מכם ומבני משפחותיכם בבתי החולים ובמרכזי השיקום. בכל ביקור שכזה נפעמתי מהעוצמות שלכם, מהנכונות להוסיף ולתת למען המדינה, מהגבורה האנושית להתמודד, גבורה שאינה פחותה מהגבורה שגיליתם בשדה הקרב.

עם רודף שלום אנו. לעד נושיט את ידנו לשלום, נחתור לו בכל מאודנו ונקדש את האדם וחיוו. כאן, במקום הזה, אתכם, אנו מקבלים מושג נוסף לחשיבות החיים. למי ומה שאנחנו. עם חפץ חיים. מדינה שממשיכה להתפתח ולשגשג, ומהווה דגם לחיקוי ברחבי העולם.

אנו עומדים כאן הערב, מאוחדים וחזקים, ויודעים שאם יבקשו אויבינו להעמיד אותנו פעם נוספת בניסיון האש ובסערת המלחמה – אתם וחבריכם הם ההוכחה לכוחנו. רוחה של החבורה הזאת היא שתביא את הניצחון. בדיוק שכפי הכינו את חמאס וארגוני הטרור האחרים מכה קשה מאוד, בזכות עוז הרוח שלכם ושל חבריכם."

קטע משחק המשלב הקראה:

קצין עומד עם משקפי שמש ועושה תדרוך לחיילים. הוא מספר להם למה חשוב שהם יוצאים למשימה הזאת:

"אין דבר יותר ערכי מאשר להגן על ישובים באמצעות הרס מנהרות" ואנחנו מבינים שמדובר ביחידת יהל"ם, יחידה למשימות מיוחדות השייכת לחיל ההנדסה ומתמחה במנהרות ולפלוגת סמו"ר, פלוגת קומנדו תת קרקעית האחראית על חשיפת סליקים ומנהרות. הוא אומר להם שהוא לא יוצא איתם היום למבצע, אבל סומך עליהם.

הצופים לא מבינים למה הוא עומד עם משקפי שמש בתדריך.

קטע נוסף, הקצין מגיע בלי משקפי שמש, כשהם מוחזקים בידו ומספר לקהל את סיפור הפציעה שלו. "הערכנו שהפעילות תהיה רגישה וידענו שמשהו יקרה, אבל לא חשבנו שזה יגיע מהמנהרה. ראיתי את המקדח יורד לתוך המנהרה כדי לפוצץ אותה – מנהרה שמתחילה בעזה וסופה ליד קיבוץ עין השלושה. שניים וחצי ק"מ אורך, 2 מטר גובה, 70 ס"מ גובה והיא מדופנת היטב ב-25 אלף פלטות בטון. לפני הכניסה יש גורמים הנדסיים מכינים את השטח ואז השלב שאנחנו אמורים לעבוד. ופתאום אני רואה את המקדח יורד, ופתאום נהיה סוג של שקט".

כל האורות באולם נכבים בבת אחת והוא ממשיך לדבר בחושך.

"ואתה מבין שאתה פצוע. לא יודע להסביר, אבל אתה פשוט יודע. התחלתי למשש את הגוף, להרגיש שהכל מחובר, כמו שלימדו אותי. בגדול התנתקתי. המחשבה הייתה שאין מה להיכנס לפאניקה ואין למה לעשות בלאגן. נפצעתי ומה שנשאר זה לחכות שיוציאו אותי. חיפשתי מה אני יכול לתרום למחלצים, אבל אין הרבה. זה לא יעזור לצעוק, להיכנס לפאניקה, זה רק יכניס לעוד בלאגן. שמעתי שעובדים, שיש פצועים, שאני פצוע קשה ושמתיחיל פינוי. לא ידעתי שנפצעתי הכי קשה כי הייתי חצי מטר מהפיר וחסמתי לכולם את ההדף. זו תחושת אי ודאות גדולה.

חשבו שאני מת. הכל היה כל כך שרוף שלא ידעו שעוד נשאר משהו. הכניסו אותי לניתוח, בראשון בבוקר כבר הייתי ער. אחר כך מהסיפורים של מי שנכנס לחדר שלי, הכל היה תחושות עד הפה, הכל היה נפוח, גדול, כל הגוף היה מכוסה בתחושות. חשבו שאני מת. הכל היה כל כך שרוף שלא ידעו שעוד נשאר משהו. הכניסו אותי לניתוח, בראשון בבוקר כבר הייתי ער. אחר כך מהסיפורים של מי שנכנס לחדר שלי, הכל היה תחושות עד הפה, הכל היה נפוח, גדול, כל הגוף היה מכוסה בתחושות.

מדליקים את האורות, לפניו עומדים שוב החיילים מהתדריך.

"שתי העיניים שלי, הצליחו להציל אותן חיצונית, אבל לפי הרפואה אני מוגדר כעיוור. יש ימים שהראיה פחות טובה, באחרים היא קצת יותר טובה, זה משתנה בגלל התאורה. אני מזהה אור, חושך, קצת צבעים. יש דיבור על להשתיל קרנית אבל זה יקח המון זמן."

אחיה מחזיר את משקפי השמש לעיניו.

"בהתחלה העסיקה אותי השאלה האם אחזור לראות, או נסיבות הפציעה. רגע, מה לא עשיתי בסדר? ואתה עובר על הדברים האלו שוב ושוב, שואל חברים שהגיעו לביקור. מקץ כמה ימים הבנתי: חלאס, זה לא מעניין. זה המצב וזהו. כדאי להשקיע את הכוחות בריפוי ולא במה היה קורה אם.

כשאני מגיע היום לבקר פצועים אחרים אני אומר להם, אתם לא יודעים מה מצפה לכם, אתם הולכים לגלות חיים אחרים, מדהימים. אתם תמצאו את עצמכם עושים דברים שבחיים לא חשבתם שתעשו. אתם עוד תגלו על עצמכם המון דברים.

אני מאוד מאמין בחשיבה חיובית. אם אתה חזק מבפנים, הגוף הוא כמו כלי, ואין שום דבר שיכול לעצור אותך. אפשר לעשות הכל. אני לא רואה את עצמי כפצוע בכלל. וזה לא שאני מנותק מהמציאות.

גם לי יש את כל הסיבות שבעולם להגיד: קשה לי, לא בא לי, כואב לי. למה לקום, אפשר להישאר במיטה, אפילו לא צריך לחפש סיבות. אבל זו לא דרכי. אני מאמין שצריך להתמודד ושסוד לך לשקוע. תמיד יש עליות ומורדות, אבל השאיפה היא להתקדם, להצליח. החיים טובים, צריך להינות מהם."

שירים:

לתת

בועז שרעבי

לתת את הנשמה ואת הלב
לתת, לתת כשאתה אוהב
ואיך מוצאים את ההבדל
שבין לקחת ולקבל
עוד תלמד לתת לתת.

לגלות סודות בסתר
להתיר את סבך הקשר
כשהלב בך נצבט
מכל חיוך מכל מבט.
אתה נזהר אתה יודע
וחוץ ממך איש לא שומע
פוסע בין הדקויות
וממלא שעות פנויות.

אתה לומד עם השנים
לבנות ביחד בניינים
לחיות עם כל השינויים
לרקום איתה סיפור חיים
ולעבור ימים קשים
במצוקות וריגושים
תמיד לדעת לוותר
ואת הטעם לשמר.

לתת את הנשמה...

לראות בתוך הנפילה
שיש מקום למחילה
תמיד אפשר שוב להתחיל
כמו יום חדש כמו כרגיל
לתת.

כאב של לוחמים

עידן עמדי

ערב ראשון של לבד,
יושב וכותב לך מכתב
על כל הדברים שהיו
כל מה שקרה בדיוק

אותיות מופיעות על הקיר
אני הפחד נעים להכיר

הדמויות אוהבות לשחק
זזות כאן בבית הריק, הריק

ואת, את לא יודעת כמה
ממך ניסיתי להסתיר
את כל הסיוטים בלילה
צרחות ודם על המדים
את לא מבינה כבר למה
אני מזמן כבר לא אני
תמונות רצות מאותו לילה
דמעות, כאב של לוחמים

זה ערב ראשון שאת שם,
שוכב וחושב, לא נרדם
השקט לאט מתנגן
מקדיש לך עכשיו שיר בלי שם
שיר בלי שם

ואת, את לא יודעת כמה...

זה ערב ראשון של לבד,
יושב וכותב לך...

רקפות בין הסלעים

אריאל הורביץ

בין הצפירות בכביש לרחובות המלוכלכים
בין משפחות הפשע לטלוויזיה השטחית
כמו רקפות בין הסלעים
הפנים היפים של הארץ מתחבאים

בין הישנים ברחוב לדקירות במועדון
בין מה שבדרך כלל קוראים בעיתון
כמו רקפות בין הסלעים
הפנים היפים של הארץ מתחבאים

וכשהיא לפתע צריכה
שמישהו ישכב בבוץ בתוך שוחה
לא תאמין איך הם מופיעים
כמו רקפות בין הסלעים

בין הדגלים הכתומים לחולצה הכחולה
בין שוק הפשפשים לקריית הממשלה
כמו רקפות בין הסלעים
הפנים היפים של הארץ מתחבאים

וכשהיא לפתע צריכה...

בין מגדלי הפאר למרכז הקליטה
בין פועלים זרים לשדות החיטה
כמו רקפות בין הסלעים
הפנים היפים של הארץ מתחבאים

וכשהיא לפתע צריכה...

בצל של מלחמה

אביחי אוהב ציון - נפצע במבצע 'צוק איתן' ושר את השיר

מלחמה קשה הייתה כל לילה
היינו יחד כל החברים
ישנים על החולות של עזה
מתפללים אל הבורא שבמרומים
מלחמה קשה הייתה כל לילה
ולא חזרנו כל החברים
חלקם נפלו בקרב, הם כבר למעלה
שומרים עלינו שם בין עננים.

מדינה שלמה
בצל של מלחמה
היינו שם בפנים
לובשים את המדים

גאווה גדולה
לתת את התקווה
לשמור על החיים
לשמור על חברים

אומרים שהעולם
כבר לא שפוי מזמן
ולנו יש אויבים

מלחמה קשה הייתה כל לילה
היינו יחד כל החברים
ישנים על החולות של עזה
מתפללים אל הבורא שבמרומים.

מלחמה קשה הייתה כל לילה
ולא חזרנו כל החברים
חלקם נפלו בקרב, הם כבר למעלה
שומרים עלינו שם בין עננים.

מדינה שלמה
בצל של מלחמה
היינו שם שומרים
היו געגועים

לאמא שגאה
בבנה אשר נמצא
רחוק שם בצבא
ולא אומר מילה

אומרים שהעולם
כבר לא שפוי מזמן
ולנו יש אויבים

יחד נעמוד

אדם

אנחנו העם שהלך במדבר
אנחנו קיבלנו תורה על ההר
היינו כולנו הסנה הבוער
אלינו הקול משמיים דיבר

אותנו ליוו אמונה וחלום
שיחד נושיט יד אחת לשלום
וכל עוד ליבנו פועם כאחד
עד דור אחרון התקווה לא תאבד

יחד נעמוד
כולם בשביל אחד
אחד בשביל כולם
עד שנשנה עולם
יחד נעמוד
יחד נעמוד
יחד נעמוד
הללויה

איתנו יבואו בני כל האומות
ויחד נבקיע את כל החומות
נקים אז עולם בלי האש והדם
עולם בו אדם הוא אדם לאדם

כולנו נבוא לבנים ושחורים
נשים וגברים ילדים והורים
ביחד נבנה עולם של תקווה
עולם מאוחד שדגלו אהבה

יחד נעמוד...

נולדתי לשלום

עוזי חיטמן

אני נולדתי אל המנגינות
ואל השירים של כל המדינות
נולדתי ללשון וגם למקום
למעט להמון שיושיט יד לשלום.

אני נולדתי לשלום שרק יגיע
אני נולדתי לשלום שרק יבוא
אני נולדתי לשלום שרק יופיע
אני רוצה אני רוצה להיות כבר בו.

אני נולדתי אל החלום
ובו אני רואה שיבוא השלום
נולדתי לרצון ולאמונה
שהנה הוא יבוא אחרי שלושים שנה.

אני נולדתי לשלום שרק יגיע...

נולדתי לאומה ולה שנים אלפיים
שמורה לה אדמה ולה חלקת שמיים
והיא רואה צופה הנה עולה היום
והשעה יפה זוהי שעת שלום.

אני נולדתי לשלום שרק יגיע...

פעילויות:

בד לבן גדול פרוס על הבמה. לצידו צבעי גואש. ברקע השיר **'כמו רקפות בין הסלעים'**. כל אחד מהילדים מצייר חלק אחר בצבע אחר ונוצרת תמונה של סלעים, רקפות, חייל צה"ל ודגל ישראל.

כל אחד במצייר את חלקו נשאר על הבמה ובסיום השיר הילדים מרימים כל אחד את שביחד יוצרת את המילים: מצדיעים לכם.

מקהלה שרה את **'כאב של לוחמים'** או **'לתת'**

ריקוד צלליות מאחורי בד לבן להמחזה של השיר **'בלדה לחובש'** המנוגן ברקע

דגלנות עם השיר: **אני נולדתי לשלום**

הפרחת בלוני הליום כחולים של כל המשתתפים עם השיר: **אני נולדתי לשלום שרק יגיע / יחד נעמוד**
